

НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Жижанов Олексій Юрійович, Єдинак Генадій Анатолійович

*Кафедра теорії і методики фізичного виховання
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*

Нові соціально-економічні умови розвитку держави, подальший науково-технічний прогрес, зрослі потреби суспільства в здорових трудових ресурсах є фактором, спрямованим на збереження та зміцнення здоров'я населення, починаючи з навчання дітей здоров'язбережувальній поведінці. Позаяк основний освітній вплив на підростаюче покоління припадає на період навчання учнів у закладах загальної середньої освіти (впродовж 9-11 років навчання), відтак актуальнішими визначено різні аспекти формування важливих особистісних надбань учнів, до яких відносимо і здоров'язбережувальну компетентність.

Ураховуючи важливість реалізації компетентнісного підходу у всіх сферах формування та розвитку особистості, виникає потреба у спрямованості навчання підростаючого покоління на формування у них здоров'язбережувальної компетентності. Цей феномен розглядається науковцями як соціально-біологічна основа життя нації та результат політики держави, що формує у своїх громадян духовну потребу ставитися до свого здоров'я як до основної цінності, що забезпечує повне біосоціальне функціонування, фізичну та інтелектуальну працездатність, адаптацію до природних впливів та мінливості зовнішнього середовища. Особливої актуальності набувають питання збереження здоров'я для учнів сучасної школи, що пов'язано з такими здоров'яруйнівними чинниками, як гіподинамія, висока емоційна затратність і стресовість, напруженість органів зору внаслідок роботи з комп'ютерною технікою та сучасними гаджетами, а також недостатньою підготовленістю школярів до здоров'язбережувальної діяльності в процесі навчання.

Відомо, що фізичні вправи здатні цілеспрямовано впливати на розвиток усіх функцій і систем організму людини. Їх виконання є основою зміцнення здоров'я й фізичної підготовленості дітей. Предмет «Фізична культура» є обов'язковим складником навчальних планів у початковій і середній школі в усіх країнах Європи, де розглядають фізичну активність і спорт як важливий спосіб організації дозвілля підростаючого покоління. Тому формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності на уроках фізичної культури сприятиме усвідомленню ними значущості фізичної активності для збереження і зміцнення власного здоров'я упродовж життя.

Основними напрямками досліджень проблеми формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності на уроках фізичної культури визначено формування ціннісного ставлення підростаючого покоління до здоров'я; розвиток здоров'яформувальної та здоров'язбережувальної компетентності учнів на основі створення здоров'язбережувального середовища в закладах загальної середньої освіти; навчання здоров'ю з урахуванням еталонів, уявлень, установок у психології здоров'я людини; розроблення здоров'язбережувальної системи освіти; використання засобів фізичного виховання у формуванні здоров'язберігаючої компетентності особистості та ін.

Однак, проблема формування здоров'язбережувальної компетентності учнів у закладах загальної середньої освіти на уроках фізичної культури ще не знайшла достатнього відображення в педагогічній літературі. Проте актуальною проблемою є вирішення низки суперечностей між: потребами сучасного суспільства в здоровому поколінні та недостатнім рівнем розробки шляхів формування здоров'язбережувальної компетентності учнів у закладах загальної середньої освіти; необхідністю врахування у вітчизняній загальноосвітній школі здоров'язбережувального спрямування уроків фізичної культури та відсутністю в їх програмах конкретного здоров'язбережувального змісту, що сприяло б формуванню здоров'язбережувальної компетентності учнів у закладах загальної середньої освіти; значимістю спрямованості уроків фізичної культури на зміцнення здоров'я учнів та відсутністю ефективних методик формування здоров'язбережувальної компетентності учнів у закладах загальної середньої освіти. Вирішення означених суперечностей розширить сферу наукових досліджень стосовно формування здоров'язбережувальної компетентності учнів.